

§ 94

KS 2016/111

**REMISS AV DELBETÄNKANDE FRÅN MILJÖMÅLS-
BEREDNINGEN MED FÖRSLAG OM EN KLIMAT- OCH
LUFTVÅRDSSTRATEGI FÖR SVERIGE**

Handling

Remisshandlingar från Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet, 103 33 Stockholm.

Regeringen beslutade år 2010 att tillkalla en parlamentarisk kommitté med uppdrag att lämna förslag till regeringen om hur miljö kvalitetsmålen och generationsmålet kan nås. Kommittén har antagit namnet Miljömålsberedningen.

Yttrande

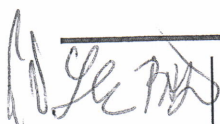
Förslag till yttrande från Thomas Nilsson, teknisk chef, och Anneli Nielsen, miljöchef.

Beslut

Kommunstyrelsen antar förslaget till yttrandet såsom sitt eget att överlämna till Miljö- och energidepartementet. **Bilaga.**

MÖNSTERÅS KOMMUN

Datum
2016-09-27

1(4)

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47)

Mönsterås kommun yttrade sig 2016-05-31 över Miljö- och energidepartementets förslag till *Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (SOU 2016:21)*.

Det nu aktuella delbetänkandet innehåller förslag till etappmål samt förslag till styrmedel och strategier.

I inledningen till betänkandet står bland annat att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättningar och ta ansvar för landets historiska utsläpp.

FÖRSLAG TILL MÅL

I betänkandet föreslås bland annat följande långsiktiga klimatmål:

- senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
- senast år 2045 ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgasrapportering, vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.

Miljömålsberedningen föreslår följande etappmål:

- utsläppen i Sverige i den icke-handlande sektorn bör senast år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- utsläppen i Sverige i den icke-handlande sektorn bör senast år 2040 vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990.

För inrikes transporter föreslås följande mål:

- införande av ett utsläppsmål för inrikes transporter som innebär att utsläppen från denna sektor ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010.

FÖRSLAG TILL STYRMEDEL OCH ÅTGÄRDER

Beredningen gör bedömningen att klimatfrågan behöver integreras i arbetet i alla politikerområden och sektorer och på alla nivåer i samhället.

I betänkandet framkommer bland annat följande:

- koldioxidskatten bör även i fortsättningen utgöra en bas i styrningen av utsläppen från den icke-handlande sektorn.
- Sverige bör ta fram en utvecklad bioekonomi som kan stödja klimatstrategin.
- det lokala och regionala klimat- och luftarbetet bör stärkas genom att klimatmålen ges mer tyngd åt de viktigaste miljöaspekterna i varje planprocess.
- att verka för ett samhälle med ett mer effektivt och klimatsmart transportarbete är en viktig del i det långsiktiga omställningsarbetet.
- andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång i Sverige ska vara minst 25 procent år 2025, uttryckt i personkilometer.
- digital infrastruktur bör ingå bland de åtgärder som kan finansieras.
- Sverige bör driva på för att det inom EU ska utvecklas koldioxidutsläppskrav för tunga fordon.
- regeringen bör så snabbt som möjligt för riksdagen presentera förslag till regler som ger mer långsiktigt hållbara och stabila villkor för biodrivmedel.
- Sverige bör verka för gemensamma koldioxidkrav på motorer till arbetsmaskiner inom EU.
- det bör utvecklas en bred nollutsläppsstrategi för basmaterialindustrin.
- behovet av bostäder i Sverige bedöms till 700 000 inom den närmaste 10-årsperioden (2015-2025). Detta är en av vår tids största samhällsinvesteringar. Genom att se synergier med flera samhällsmål finns en stor möjlighet att skapa en socialt, ekonomiskt och miljömässigt värdeskapande investering.
- en ökad konsumtion och produktion av svenskproducerat kött på bekostnad av det importerade ger förutsättningar för en produktion med globalt sett lägre utsläpp och kan även underlätta uppnåendet av andra miljömål.
- produkter från skogen kommer att behövas i en ökad utsträckning som bränslen och material i en samlad klimatstrategi för att nå de ambitiösa mål som beredningen föreslagit.
- i enlighet med generationsmålet och miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* behöver Sverige överväga att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser kopplat till konsumtion.
- utsläpp från internationellt flyg och sjöfart bör skyndsamt omfattas av internationella överenskommelser.
- en strategi bör införas för en samlad luftvårdspolitik som bidrar till att relevanta delar av generationsmålet och de berörda miljö kvalitetsmålen nås. Utpekade områden är vägtrafik i tätort, småskalig vedeldning och intransport av luftföroreningar (av det kväve som deponeras över Sverige härstammar 25 procent från internationell sjöfart). Hälften av de samhällsekonomiska kostnaderna på 30-42 miljarder kronor kan härledas till vägtrafik och småskalig vedeldning.

SYNUNKTER

Mönsterås kommun är positiv till målformuleringarna. Många av strategierna och åtgärderna är nödvändiga för att Sverige och andra EU-länder ska kunna uppfylla det långsiktiga målet år 2045.

Tydliga mål och strategier ger stöd för egna mål ute i kommunerna. I Mönsterås finns en ambition och vilja att bidra till minskad klimatpåverkan utifrån kommunens lokala förutsättningar och många åtgärder har genomförts och genomförs kontinuerligt. För Kalmar län finns ett regionalt klimatmål att vara fossilbränslefria år 2030.

Mönsterås ser också positivt på att Miljömålsberedningen nu inte ser jordbruket som en av de stora utsläppskällorna och att man i stället lyfter fram jord- och skogsbruket som viktiga näringar för att nå klimatmålen. Både jordbruket och skogsbruket är grundbultar i omställningen från fossildriven till en biobaserad svensk ekonomi. Totalt sett binder den svenska skogsnäringen mellan 60-70 miljoner ton koldioxid varje år. Det motsvarar hela Sveriges utsläpp av koldioxid under ett år. Många lantbruk levererar idag gödsel till den svenska biogasproduktionen, som är en viktig del i klimatomställningen.

Vi kan också minska utsläppen genom att låta biobaserad råvara från jord- och skogsbruket ersätta fossila material i till exempel plast, textil och drivmedel. Vidare kan vi ersätta produkter som i sin tillverkning använder stora mängder fossila bränslen och samtidigt binda mer koldioxid genom att öka användningen av trä i såväl byggprocesser som byggnader. I Mönsterås kommun har vi flera exempel på miljösmart byggnation i trä och en träbyggnadsstrategi kommer att antas av Kommunfullmäktige under hösten år 2016.

Sverige behöver en samlad politik för utvecklingen av det biobaserade samhället. Näringspolitik, miljöpolitik, forskning och landsbygdspolitik måste samordnas mot samma mål i det här avseendet. Det är viktigt att skatter och avgifter är långsiktiga och utformade på ett sätt så att de inte leder till att svensk produktion och svenska utsläpp flyttar utomlands. Skatter och avgifter får inte utformas så att de blir kontraproduktiva och försämrar möjligheterna att tillvarata till exempel den svenska skogsråvaran. Därför avvisar vi förslaget om avståndsbaserad kilometerskatt eller vägslitageavgift som styrmedel. Det är de fossila bränslena och utsläppen som ska fasas ut, inte transportererna i sig. Skatter och avgifter bör i stället utformas så att de stimulerar energisnål teknik, förnyelsebara drivmedel och minskad klimatpåverkan. Sverige måste också ställa samma krav på utländska transporter som på de inhemska, både ur miljösynpunkt att transportererna ska vara konkurrensneutrala.

Mönsterås kommun anser vidare att transportererna är en av de största framtida klimatutmaningarna. Långsiktiga spelregler för biodrivmedel är nödvändiga för att ställa om fordonsflottan. Kalmar län och Mönsterås kommun har tagit ett stort steg avseende samhällsbetalda resor som till stora delar ska köras på biogas under perioden 2017-2027. Kommunen kommer också att ställa om den egna fordonsflottan till biogas och el.

Mönsterås kommun har i samarbete med Trafikverket under flera år byggt ut det lokala cykelvägnätet för att främst ersätta de korta bilresorna med cykel. De nationella och regionala transportplanerna bör tilldelas mer pengar till gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik. År 2016 ska heller inte järnvägen mellan Kalmar och Linköping (Stångådalsbanan) behöva vara nedläggningshotad med tanke på våra gemensamma framtida klimatutmaningar.

Fortsatt satsning på digital infrastruktur är också ett positivt styrmedel i klimatarbetet, där Mönsterås kommun och Kalmar län har kommit långt.

Konsekvenserna för svensk basindustri, om nollutsläppskrav ställs, måste analyseras noggrant innan en strategi utformas. Ett ambitiöst klimatmål med tillhörande samhällsomställning förutsätter hänsyn till både social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Konkurrenskraften och sysselsättningsmöjligheterna på olika nivåer behöver värnas inom ramen för en ambitiös svensk klimatpolitik.

Kommunerna har genom sin närhet till medborgarna en potential att skapa förutsättningar för beteendeförändringar hos allmänheten. Barn och ungdomar är den bästa och mest mottagliga gruppen att börja med. Många av i strategin föreslagna åtgärder omfattar, utöver teknikutveckling och styrmedel, den enskildes val. Informationsinsatser för att minska utsläppen från transportsektorn genom att öka resor med kollektivtrafik, cykel och gång, för att underlätta för konsumenter att välja livsmedel med lägre klimat- och miljöpåverkan och för att minska utsläppen vid vedeldning. Informationsinsatser kan också underlätta för allmänheten till medvetna val, mer samarbete och därmed minska resursförbrukningen.

Nuvarande bidrag till kommunernas Energi- och klimatrådgivning är ett viktigt bidrag till informationsinsatser. Förslag finns att ändra bidraget på ett negativt sätt för framförallt mindre kommuner.

En kompetenshöjning för personal som arbetar med planeringsfrågor välkomnas också.

För att kommuner, regioner och stat ska kunna bidra till de utsläppsminskningar som är absolut nödvändiga kommer det behövas ytterligare utvecklingsarbete och styrmedel på både lokal, regional och statlig nivå. I betänkandet saknar Mönsterås kommun såväl ekonomiska bedömningar som konsekvensbedömningar för medborgare, näringsliv, kommun, region och stat.

Thomas Nilsson
teknisk chef

Anneli Nielsen
miljöchef

